

Költő az, aki bármelyikünk lehet...

Gondolatok a költészet napja alkalmából

Mezey Katalin

A vers az ember legsajátosabb tulajdonságának, beszédképességének az esszenciája, a nyelv egyedülálló kikristályosodása. Benne maradandó formát nyer mindaz, amit évezredek óta – és remélem, még évezredekig – folyamatosan produkálni, mondani, írni, olvasni és hallgatni képesek vagyunk, illetve ami ebből a sok beszédből (szövegből) méltó arra, hogy fennmaradjon, öröklődjék. Egyik kultúráról a másikra, egyik közösségről a másikra.

Tolsztoj azt mondta, hogy írni csak akkor szabad, ha nem lehet nem írni. Ezzel aláhúzta az írásnak, az irodalomnak, benne a költészetnek lételeméleti lényegét: az emberi személyiség legvégső szükségszerűsége, hogy valaki – ő maga vagy helyette a költő – a létét emlékezetes módon megfogalmazza, megörökítse. Hagyományozza. Az írásbeliségnek általában is egyfajta megörökítés, hagyományozás a feladata (úgy tartjuk: a szó elszáll, az írás megmarad). Az iro-

dalomnak, benne a költészetnek, ezen túlmenően is sajátos, alapvető tulajdonsága.

A költő, az író, valószínű, az emberiség legbőkezűbb hagyatkozója, adományozója, feltéve, hogy a tolsztoji kritérium szerint valóban csak akkor ír, ha nem tud nem írni.

A vers tehát valamiképp az emberi személyiség végszükségének egyik megoldó vagy feloldó eszköze volna? Miközben az emberi léleknek, az emberi beszédnek mesterien cizellált, végleges formát nyert öröksége.

Látjuk és tudjuk, hogy két egyforma személyiség, két egyforma ember nincsen. Ahogy két egyformán szóló hangszer sincsen. Ezért van létjogosultsága minden egyes személyiség, minden egyes hangszer megszólalásának: egyik sem képes a másikat maradéktalanul helyettesíteni. Mindannyian biztosak lehetünk abban, hogy azt, amit mi meg tudunk fogalmazni, helyet-

■ Mezey Katalin: Költő az, aki bármelyikünk lehet...	3
■ Csicsay Alajos: Egy elhallgatott per a nyolcvanas évek közepén	4
■ Pintes Gábor: Menetrendszerűen jött az újabb PISA-sokk	7
■ Hrbáček Noszek Magdaléna: Szövegértési stratégiák	9
■ PaedDr. Vízkeleti László, PhD.: Olvasás és szövegértés – aktuális kérdések egy finnországi felmérés tükrében	11
■ Tímár Livia: A szövegértés megjelenése a magyar nyelv és irodalom állami művelődési programjában	12
■ Kovács Tünde: A drámapedagógia mint az értő olvasás, az olvasóvá nevelés egyik lehetősége	14
■ Kralina Hoboth Katalin: A tankönyvszövegek megértését befolyásoló tényezők	15
■ Nagy Erika: Kulcsár Ferenc kitüntetése	16
■ A. Szabó László: Aki mások boldogságának örül... Fibi Sándorról – egy díj kapcsán, díjaktól függetlenül	17
■ Mgr. Labancz Tamara: Az iskola nem eladó!	8
■ Pék Éva: A Csemadok és az iskola kapcsolata	19
■ Hlavaty Kitti: Feketeházy, a vágssellyei hídember	20
■ Václav Kinga: Gyermekintézmények építészeti szemmel	22
■ Murányi György: Magyar nyelvű iparművészeti képzés Gútán	24
■ A gyakorlatorientáltság érvényesülése a kétnyelvű ügyvitelszervezői tanulmányi programban	25
■ Aubert Antal, Palenčíková Zuzana: Regionális idegenforgalom (Ba)	26
■ Brutovszky Gabriella: Kiss Judit Ágnes Két magyaros nótája és a kuruc kori költészet	28
■ Fekete Farkas Tímea: Emlékszel még? Avagy játékos ismétlés	31
■ Kiss Gabriella: A Dömdö-dömdö-dömdödöm című fejezet óravázlata	32
■ Sztetyinszky Veronika: Az SZMPSZ Galánta – Vágsellye Területi Választmányának 2013-as évi rendezvényei	33
■ Iskolahírek	35
■ Minisztériumi hírek	36

tünk senki más nem képes elmondani. (Más kérdés, hogy tudunk-e irodalmi, költői érvénnyel fogalmazni.)

Ha ezt állítom, egyszersmind hitet teszek amellet, hogy az irodalmat – és benne a költészetet – nem tekintem az irodalom és az író, költő magánügyének. „Életbe vágó” – olykor megoldást kínáló, olykor életmentő, olykor csak az emlékezetet őrző – közös ügyünknek tartom.

Mert a költészet értékösszesség: az időtálló költői művek összessége. Méltón csak az tudja folytatni, aki a legjobb teljesítményeket, a legfontosabb hagyományokat ismeri. Költő az, aki bármelyikünk lehet, feltéve, hogy a maga lírahangszerén legjobb elődeihez mértén, emlékezetesen tud játszani. Ha úgy tudja elmondani saját magát, hogy benne magamra ismerjek.